

# TOIMINTAOHJE

## KYLÄRADION TUKIASEMAN PÄIVYSTÄJÄLLE

Kyläradio on kansalaisten käyttöön tarkoitettu helppokäyttöinen varaviestiverkko.

Kyläradiota voidaan käyttää

- **normaalioloissa** esimerkiksi kylän tapahtumissa liikenteenohjaajien ja järjestyksenvalvojen apuna tai asukkaiden väliseen yhteydenpitoon, tai
- **häiriötilanteissa**, kun tavanomainen viestintä puhelimen, viestien tai verkon kautta ei toimi.

Kyläradiota käytetään käsiradiopuhelimella, joita on muun muassa metsästäjien käytössä.

Käsiradiopuhelimella voi ottaa yhteyttä lähialueella (esimerkiksi naapurissa) oleviin muihin käsiradiopuhelimiin. Yhteyden muodostamiseksi käsiradiopuhelimessa on oltava virrat päällä.

Alueilla, joilla on pitkät etäisyydet, kuuluvuus varmistetaan asentamalla tukiasemia. Tukiasema voidaan asentaa esimerkiksi kylätalolle, tai se voi sijaita radioharrastajan kotona, kunnantalolla tai pelastusasemalla.

**Tämä ohje on tarkoitettu tukiasemalla päivystäjänä toimiville.**

## KYLÄRADION TUKIASEMAN PÄIVYSTYS

Vakavammissa ja pidempiaikaisissa häiriötilanteissa kyläläisten tulee seurata viranomaisien, sähkö- tai vesilaitoksen välittämää tietoa ja ohjeita radion tai netin kautta.

Jos tavanomaiset viestintäkanavat eivät toimi, kyläradion tukiasemalle voidaan järjestää päivystys. Näin saadaan jaettavaa tärkeää tietoa ja koordinoitua tarvittavaa apua. Kylällä on tärkeää sopia ja tiedottaa näistä käytännöistä jo etukäteen.

- Päivystyksen järjestäminen edellyttää, että
  - kylältä löytyy vapaaehtoisia päivystäjiä,
  - toimintatavoista sovitaan yhdessä ja
  - toimintatavoista tiedotetaan kyläläisille.
- Ellei häiriötilanteen toimintatavoista ole sovittu ennalta, kyläradioaseman päivystystä voidaan häiriötilanteen alkuvaiheessa koordinoita käsiradiopuhelimilla.
- Kylän omat voimavarat, osaaminen ja laitteet ovat kylän varautumisen ja myös kyläradiotoiminnan lähtökohta.



**Euroopan unionin  
osarahoittama**

# TÄRKEÄÄ

Sinulla on tukiaseman päivystäjänä etenkin häiriötilanteissa tärkeä rooli viestien vastaanottajana ja tiedon välittäjänä. On tärkeää, että

- pysyt rauhallisena myös kiireisissä ja kuormittavissa tilanteissa. Hätäily ei auta. Syvään hengittäminen auttaa rentoutumaan tiukassakin tilanteessa.
- huolehdi omasta jaksamisestasi: ei liian pitkiä vuoroja, varaa riittävästi palautumis- ja lepoaikaa.

Olet vaitiolovelvollinen siitä, mitä kuulet kyläradion kautta kyläläisten asioista:

- Et saa kertoa niistä eteenpäin edes nimettömänä, paitsi auttajille ja viranomaisille.
- Henkilötietoja sisältävät muistiinpanot pitää säilyttää ja hävittää huolellisesti.

Kyläradioliikenne on salaamatonta eli kuka tahansa voi kuunnella radioliikennettä:

- Kanavilla ei pidä puhua arkaluontoisia tietoja eikä jakaa henkilötietoja.

Kirjaa tärkeät asiat huolellisesti ylös

- ohjeet, joita annat ja kenelle.
- viranomaisten ohjeistus: mitä viranomaiset ovat ohjeistaneet, milloin ohje on annettu tai muuttunut
- avunpyyntöihin vastaaminen: mitä on tehty, keitä on autettu/kohdattu, havainnot, kellonajat.
- muut asiat, jotka on syytä kirjata asioiden jälkiselvittelyä ja oppimista varten.

Pyri tunnistamaan epäilyttävät viestit ja häirintä

- Lähtökohtaisesti luotetaan ihmisten hyvyteen ja rehellisyyteen.
- Yleisen turvallisuustilanteen heikentyessä on tärkeää erottaa väärät viestit, esimerkiksi "liian hyvät tai oudot uutiset" kannattaa tarkistaa esimerkiksi kunnasta.

Pyri kaiken aikaan seuraamaan virallisia tiedotuskanavia ja kirjaamaan muistiin siellä annettavia tietoja ja ohjeita. Seuraa

- kunnan, hyvinvointialueen, sähkö- tai vesilaitoksen nettisivuja, jos verkko on käytettävissä.
- Ylen kanavia paristoilla toimivalla radiolla.

Jos tilanne on kiireinen,

- pyydä apuvoimia.
- aseta etusijalle he, joiden avun tarve on suurin ja kiireisin.

Jos tukiasemalla on useita vapaaehtoisia, sopikaa työnjaosta:

- yksi henkilö toimii päällikkönä,
- yksi henkilö operoi radiota,
- yksi henkilö kirjaa viestiliikennettä,
- muut vapaaehtoiset huolehtivat esimerkiksi apua tarvitsevien vastaanotosta, ensiavusta, kuljetustehtävistä, rakennuksen lämmittämisestä, välipalan laittamisesta.

# TEKNISIÄ ASIOITA

Ensisijaiset kyläradiokanavat:

- **KANAVA 12:** kyläradion kutsu- ja päivystyskanava
  - yhteyskokeilut
  - yhteyden avaaminen
- **KANAVA 11:** kyläradion puhekanava
  - tälle kanavalle siirrytään puhumaan, kun yhteys kanavalla 12 on muodostettu.

Jos kanava 11 on ruuhkainen, voidaan etsiä jokin muu luvasta vapautettu kanava:

- suositeltavat kyläradiokanavat ovat 23, 24, 25 ja 26.

**Häiriötilanteissa kyläradiokanavia 11, 12 ja 23-26 tulee käyttää vain välttämättömien asioiden hoitamiseen.** Muut kanavat ovat käytettävissä myös vähemmän kiireellisistä asioista viestimiseen.

Kutsukanavan 12 maksimilähetysteho on 25 W. Se tarkoittaa, että kutsukanavalla 12 lähetetty viesti voi välittyä monelle tukiasemalle.

- Voit siis päivystäjänä saada viestin myös naapurikylän tai -kunnan puolelta. Siksi kutsukanavalla siirrytään yhteyden muodostamisen jälkeen aina toisille kanaville jatkamaan varsinaisen asian hoitamista.
- Jos siirrytään kanavalle, jonka maksimilähetysteho on 5 W, voi olla, ettei yhteys enää toimikaan. Jos näin käy tai toisella kanavalla onkin liikennettä, palataan kutsukanavalle.

# TOIMINTAOHJEEN TIIVISTELMÄ KYLÄRADION TUKIASEMAN PÄIVYSTÄJÄLLE

Tarkista ensin, että

1. antennikaapeli radiolaitteen ja antennin seinärasian välillä on hyvin kiinni.
2. mikrofonin johto on hyvin kiinni radiolaitteessa.

Laita radiolaitteen virta päälle.

Ellei muuta ole sovittu, on kyläradion

- kutsukanava 12
- puhekanava 11

Häiriötilanteissa kyläradiokanavia 11, 12 ja 23-26 tulee käyttää vain välttämättömien asioiden hoitamiseen. Muut kanavat ovat käytettävissä myös vähemmän kiireellisistä asioista viestimiseen.

Käytä riittävää lähetystehoa

- kylällä riittää usein 5 W, kylän välillä ehkä 15 W tai 25 W.

Varaa käyttöösi kynä ja paperia, valoa, evästä ja juotavaa. Keskity, ota rauhallisesti ja huolehdi omasta ja muiden auttajien jaksamisesta.



Suomen Kylät  
Finlands Byar



Euroopan unionin  
osarahoittama